

Els dies d'Ernest Hemingway a Tortosa

La ruta 'Hemingway a Tortosa', de l'empresa de guiats Terra Enllà, és l'única de Catalunya dedicada a l'escriptor nord-americà i realitza un recorregut per la societat tortosina dels anys 30

Diferents paisatges d'alguns espais per on transcorre la ruta. / M.P.

TORTOSA. Maria Pares

Qui hagi sentit parlar o haja llegit algun llibre d'Ernest Hemingway haurà intuït la seua fama de faldiller, huraí i caçador. Com en moltes figures literàries, el mate de vegades supera la persona i els motius es dilueixen entre els delirants epítops que encanten, irracionalment, un caràcter. Però Hemingway, probablement, era el de les línies subscrites: Un personatge edat dels seus costums, un faldiller o un alcohòlic o un faldiller que es va casar quatre vegades i, tanmateix, i addició per uns cronicles provocades per un accident d'avio que quasi el va matar, va decidir trobar la vida amb una escopeta. Com molts dels més grans escriptors del segle XX, podrem llegir tots els seus llibres i admirar-los, però fer un càlle amb el pòch no resultarà tan inspirador ni tan agradable com podrem imaginar.

Hemingway va ser home de món, enamorat dels Sacraments de Pamplona, de la llum i la festa de París i molt protagonista d'una vida profundament marcada pel seu context històric. Al llarg de la seva vida i

va quedar petita i va decidir enclauar-se a la Creu Roja per arribar a la Primera Guerra Mundial. Un problema a l'hivern no va portar-lo al front, sinó a conduir ambulàncies. Va quedar ferit quan anava a portar escopeta i, finalment, al front amb bicicleta i a l'hospital va enamorar-se profundament de la seua infermera, història que plasmaria en *Un soldat a les ordres*. El seu poble vital també el va portar a Tortosa durant la Guerra Civil, conflicte que inspiraria el seu llibre *Per què toquen les campanes*. Les croniques periodístiques que allà feia va fer computades per l'estat telegràfic i la censura republicana són una de les bases de la ruta Hemingway a Tortosa que ofereix l'empresa de guiats Terra Enllà, l'única ruta a Catalunya dedicada a l'escriptor.

Si bé es coneixen molts aspectes biogràfics i professionals de l'escriptor en el decurs de la ruta, aquesta es desenvolupa a l'entorn d'un país històric per la Tortosa dels anys 30, la societat que Hemingway va poder veure a la capital de les Terres de l'Ebre. Amansa el refugi antiavio número 4, situat davant de l'antic cinema Femina, construït expressament per

QUI SÓN

Terra Enllà és un projecte de rutes guiades, orientat a posar en valor el paisatge de la Batalla de l'Ebre i, per extensió, de la Guerra Civil a les Terres de l'Ebre, un recurs únic a Catalunya. Andreu Caralt, periodista especialitzat en la Batalla de l'Ebre i autor del diari digital *Diari de Guerra* (www.diarioguerra.com), i Mònica Hernández, antropòloga i educadora experta en drets humans, són els encarregats de dur-lo a terme. El recorregut pel país històric també s'alternarà en moltes rutes amb propostes vinculades de la Terra Alta i tasques gastronòmiques. Més notícies i informació, a terraenlla.com.

protegir els civils de l'aviació durant la Guerra Civil.

Es responsables de Terra Enllà, Andreu Caralt i Mònica Hernández, alternen la informació amb fragments de la biografia d'Anthony Burgess i de les cròniques bèl·liques de Hemingway, així com amb el suport audiovisual amb tauletes amb el documental *The Spanish Earth*, del mateix Hemingway,

o *Three Spanish Towns*, on es veuen les destrosses de la Guerra civil i hi ha la plaça d'Alfons XII, a Tortosa.

No es tracta, però, d'una ruta literària. Té més d'històrica i social que no pas d'immensió en l'obra de l'autor i aquest resulta un dels punts forts de la proposta de Terra Enllà, ja que pot ser enriquidora per a qualsevol tipus de públic. La seua transversalitat recomana espais de la Tortosa del moment com la llibreria Vladich, originària del segle XIX, la casa Bau, erigida el 1912 i confiscada per la UGT durant la Guerra Civil; l'hotel Siboni, on menjava la burgesia de l'època; el mercat municipal, amb algunes parades que ja existien llavors; i el pont del ferrocarril, on es poden veure encara avui en dia els forats de metralla fets pels "coacs" (avions de combat). Hemingway va creuar aquest mateix pont diverses vegades i va escriure la crònica sobre el 15 d'abril del 1938, moment en què va ser destruït l'actual pont de l'Estat, i dos dies després els republicans van destruir el de la Cinta del ferrocarril i Tortosa va quedar dividida en dos bàndols amb el nucli com a front de guerra, un nucli que, amb parades de Hemingway, tenia color de cafè.

Oscar Meseguer
Periodista

A propòsit de l'abadejo

Les jornades gastronòmiques de l'Abadejo van oferir, en any més, durant gairebé dos setmanes, tapes amb el bacallà com a element estrella, amb la participació d'una vintena de restaurants de Tortosa i la col·laboració de l'Ajuntament. És una iniciativa agraïble i agrada de la qual desconec el balanç: probablement, és excel·lent perquè, de fet, molta gent en parla molt bé. Però, segons vaig comprovar, encara hi marxa per trencar l'escassa efectivitat turística de Tortosa en moments puntuals en què altres municipis bullen. Divendres Sant, just el dia per excel·lència en què l'abadejo té més sentit simbòlic, dos famílies van decidir anar a Tortosa i dinar fent una ruta de tapes d'abadejo. Dels set establiments de la zona centre a què ens vam adreçar, en vam trobar sis de tancats. Si que vam poder fer una tapa al Cristall, a la vora del riu, i vam acabar fent un entrepà en un altre lloc, al marge de l'oferta de les jornades, per alimentar el nostre petit fricàs; que ho és també, una mica, el de la ciutat que busca i impulsa fórmules per enfortir el seu atractiu turístic, però que encara manté com a l'enunciació de les ruïnes socials o culturals com ara no obrir en Divendres Sant. La ciutat, el seu nucli històric, estava deserta. Els establiments no obrien per que no hi ha turistes o els turistes potencials no hi van perquè no hi ha activitat? És un bon tema de debat.

La imatge

L'àrea de Serveis fa una acció de poda als arbres del carrer de Rosselló per garantir la seguretat ciutadana

L'àrea de Manteniment i Serveis de l'Ajuntament de Tortosa ha fet una actuació de millora a la franja d'arbres del parc municipal Teodor González que limita amb el carrer de Rosselló. Diversos pins i eucaliptus de grans dimensions envien el vial amb risc de caure i provocar col·lisions amb vehicles. Operaris de la brigada municipal, amb una graua especial, han alineat tota la franja d'arbres i han alliberat una part important de vegetació en alçada.

